

ITSEOPISKELUOHJE

Opettajana kohtaat tekijänoikeudet työssäsi kolmessa roolissa: tekijänä, teosten käyttäjänä ja tekijänoikeustaitojen opettajana. Kopiraattilan koulun materiaalien avulla voit opiskella tekijänoikeuksia hausalla pellillisellä tavalla ja saat työkaluja tekijänoikeuksien opettamiseen.

Tämän itseopiskeluohjeen avulla voit ottaa tekijänoikeudet haltuun itsenäisesti. Tekijänoikeudet haltuun -kokonaisuus voidaan ottaa osaksi opintojasi, täydennyskoulutusta tai veso-päivää. Selvitä omasta oppilaitoksestasi tai työnantajaltasi, mikä on tilanne omassa oppilaitoksessasi tai työpaikallasi.

Rekisteröitymällä Kopiraattilan koulun sivustolle pystyt tallentamaan osasuorituksesi profiiliin ja tulostamaan lopuksi todistuksen tekijänoikeustaitojen osaamisestasi.

Arvioi aluksi tekijänoikeustaitojesi lähtöosaamisesi itsearviointilomakkeella.

Onnea matkaan tekijänoikeuksien maailmassa!

A. TEKIJÄNOIKEUKSIEN OPISKELU

1 Tekijänoikeustietous

- Perehdy tekijänoikeuden peruskäsitteisiin ja termeihin.
- Pohdi, millaiset teokset saavat suoja, kenelle suoja syntyy, mitä tekijänoikeus tarkoittaa, millaisia oikeuksia tekijä saa ja miksi tekijänoikeuksien kunnioittamisella on merkitystä.
- Lue tekijänoikeusopas ja tekijänoikeus suoja luovaa työtä-materiaali sekä katso Mitä tekijänoikeus on -video.
- Lisätietoa tekijänoikeuksista löytyy myös Kopiraatti.fi-verkkosivulta.
- Testaa taitosi tietovisa-pelillä.

2 Teosten käyttötaito ja tiedonhankintataito

- Selvitä, miten erilaisia aineistoja saa käyttää opetuksessa, miten teoksia saa liittää omaan materiaaliin ja opetuksessa tehtäviin projektitöihin ja miten töitä saa jakaa tai julkaista sekä miten teoksia saa muokata ja muunnella.
- Tutustu oppilaitosten luparatkaisuihin sekä CC-lisenssiin Kopiraattilan koulun materiaalien ja Kopiraatti.fi -verkkosivun avulla. Käy läpi tekijänoikeusopas (s. 18-27) ja projektityön tekeminen -materiaali, Kopiraattilan koulun muistilistat, lähdemerkintäohjeet sekä katso Teosten käyttö -video.
- Selvitä, millaisia oikeuksia itse voit saada omaan materiaaliisi. Pohdi, millaiset työt voivat saada suojaa.
- Tutustu opiskelijan oman tuottamisen polku -materiaalin avulla tiedonhankintataitoihin ja lainaamiseen ja lähteiden merkitsemiseen.
- Suunnittele ja tee oma opetusmateriaali valitsemastasi aiheesta, esim. valmistelemme harjoitustunti.
- Testaa taitosi totta vai tarua sekä bingo -peleillä.

3 Tekijänoikeuksien opettaminen

Tekijänoikeuksien perusteiden ymmärtäminen ja soveltaminen sekä tekijänoikeuksien kunnioittaminen ovat kaikilla kouluasteilla ja kaikissa oppiaineissa osana monilukutaitoa ja vastuullista viestintä- ja tietotekniikan käyttöä osa uusien opetussuunnitelmien tavoitteita ja sisältöjä.

- Tutustu Kopiraattilan koulun opettajan pedagogiseen oppaaseen.
- Tutustu kaikkien luokkien materiaaleihin ja opetusvinkkeihin.
- Suunnittele opetustuokio tekijänoikeustaitojen opettamiseen.

B. TEKIJÄNOIKEUSTAITOJEN LOPPUTESTI

Kun olet suorittanut kaikki kolme harjoituspeliä (tietovisa, totta vai tarua ja bingo) hyväksytysti, pääset testaamaan taitosi lopputestissä. Suoritettuasi lopputestin hyväksytysti saat diplomin, jonka voit tulostaa tai tallentaa omaan profiliisi.

Tee lopuksi vielä itsearviointilomake. Pohdi, miten tekijänoikeustaitojen osaamisesi kehittyi työskentelyn aikana.

Onneksi olkoon! Olet suorittanut tekijänoikeudet haltuun -kokonaisuuden.

